



جمهوری اسلامی ایران  
وزارت فرهنگ و آموزش عالی  
شورای عالی برنامه ریزی

## مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کاردانی فنی ناپیوسته علمی - کاربردی رشته اقتصاد کاروبهره وری

گروه علمی - کاربردی



مصوب سیصد و نوزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۳

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کاردانی فنی ناپيوسته علمی - کاربردی رشته اقتصاد کاروبهره‌وری



گروه: علمی - کاربردی  
رشته: اقتصاد کاروبهره‌وری  
دوره: کاردانی فنی ناپيوسته  
کمیته تخصصی:  
گرایش:  
کدرشته:

شورای عالی برنامه ریزی درسی صد و نوزدهمین جلسه مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۳ براساس طرح دوره کاردانی فنی ناپيوسته علمی - کاربردی رشته اقتصاد کاروبهره‌وری که توسط گروه علمی - کاربردی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کاردانی فنی ناپيوسته علمی - کاربردی رشته اقتصاد کاروبهره‌وری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.  
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.  
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) از تاریخ ۱۳۷۵/۳/۱۳ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در در زمینه کاردانی فنی ناپيوسته علمی - کاربردی رشته اقتصاد کاروبهره‌وری در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره رادایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده (۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کاردانی فنی ناپيوسته علمی - کاربردی رشته اقتصاد کاروبهره‌وری در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره سیصد و نوزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ  
۱۳۷۵/۳/۱۳ در خصوص برنامه آموزشی کاردانی فنی ناپیوسته علمی-کاربردی  
رشته اقتصاد کاروبهره وری

(۱) برنامه آموزشی دوره کاردانی فنی ناپیوسته علمی-کاربردی رشته  
اقتصاد کاروبهره وری که از طرف گروه علمی-کاربردی پیشنهاد شده بود  
با اکثریت آرا به تصویب رسید.  
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره سیصد و نوزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۳ در مورد برنامه  
آموزشی دوره کاردانی فنی ناپیوسته علمی-کاربردی رشته اقتصاد کاروبهره وری صحیح است  
بمورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر مهدی اخلاقی

سرپرست گروه علمی-کاربردی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ می شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی



## فصل اول

### مشخصات کلی



رشته اقتصاد کار و بهره وری «مقطع کاردانی»

#### مقدمه

منابع انسانی و کیفیت آن یکی از مهمترین عوامل توسعه اقتصادی بشمار می روند. بسیاری از کشورهای توسعه یافته علیرغم کمبود منابع طبیعی تنهابه برکت کیفیت نیروی کار بهتر و بهره وری بالای آن توانسته اند در مسیر توسعه اقتصادی قرار گیرند. استفاده بهینه از عوامل تولید و ارتقاء بهره وری آنها یکی از اهداف مهم در هر برنامه توسعه اقتصادی است. اقتصاد کار بعنوان علم استفاده کارآ، از منابع نیروی انسانی و بهره وری بعنوان شیوه استفاده بهینه از تمامی عوامل شامل کار، سرمایه، زمین، مواد، انرژی و اطلاعات در تولید کالاها و خدمات تعریف می شوند. امروز مفهوم بهره وری در سیستم های مختلف اقتصادی به یک اندازه پذیرفته شده و پدیده ای است که مدیران، اقتصاددانان و سیاستمداران و تشکیلات کارگری به اهمیت آن در توسعه و بهزیستی و رفاه اقتصادی واقفند و سطح بهره وری هر جامعه ملاک و معیار توسعه اقتصادی به شمار می رود. استفاده کارآ، از نیروی کار و ایجاد مولدیت آن بعنوان بهره وری و تعیین و توزیع دستاورد ناشی از آن از موضوع های مهم اقتصاد کار است.

#### ۱- هدف

هدف از ایجاد این رشته ترتیب کاردانان و کمک کارشناسانی است که آگاهی و شناخت لازم از نیروی کار و دیگر منابع اقتصادی را داشته و آنان را کمک و یاری نمایند تا با ارزیابی و تجزیه و تحلیل بهره وری کار و منابع و عوامل موثر در استفاده بهینه از منابع تولید، زمینه ارتقاء بهره وری را مهیا کنند.

#### ۲- ضرورت و اهمیت

اهمیت اقتصاد کار و نیروی انسانی در فرآیند توسعه اقتصادی ضرورت تربیت کاردانان و کمک کارشناسان مطلع در این زمینه را توجیه می کند. کاردانانی که بتوانند نیروهای کارشناسی را در کلیه زمینه های مربوطه کمک و یاری نمایند و در ارتباط با صنایع و واحدهای تولیدی نقش مفیدی در استفاده بهتر عوامل تولید و ارتقاء بهره وری داشته باشند.

### ۳- نقش و توانانی ها

کاردانان این رشته قادر خواهند بود در زمینه های مطالعاتی و اجرایی زیر فعالیت کنند.

#### الف: زمینه های مطالعاتی

- مطالعات موردی در زمینه بهره وری کار در واحدهائی که بامشکلات اقتصادی روبرو هستند.  
- مطالعه و تحقیق در زمینه پرداختهای منطبق بر بهره وری و طرحهای پرداخت انگیزه ای و پرداخت حسب نتایج

- مطالعات در زمینه بهره وری جزئی و بهره وری کل عوامل تولید  
- کمک به کارشناسان در امور تحقیقاتی زیر:

- اندازه گیری بهره وری در سطوح خرد و کلان

- گردآوری و تجزیه و تحلیل آمارهای نیروی کار و بهره وری

- مطالعات در زمینه شاخصها و محاسبات بهره وری

- مطالعات کاربردی در زمینه بهره وری جزئی و بهره وری کل عوامل تولید

- مطالعات در بازار کار

#### ب: فعالیتهای اجرایی

- کمک به کارشناسان در ترویج و آموزش و گسترش بهره وری

- کمک به کارشناسان در نظارت و اجرای طرحهای انگیزه ای

- کمک به کارشناسان در نظارت و اجرای سیستم های پرداخت بر حسب نتایج بهره وری

- اجرای برنامه های گسترش فرهنگ کار

- کمک در اجرای برنامه های ارتقاء بهره وری

- کمک به کارشناسان در انجام تحقیقات میدانی

- کمک در اجرای طرحهای طبقه بندی مشاغل

- کمک در اجرای برنامه های آموزشی بهره وری

#### زمینه های شغلی

- کمک کارشناس بهره وری کار

- کمک کارشناس اندازه گیری بهره وری

- کمک کارشناس بهبود روش و طبقه بندی مشاغل

- کمک کارشناس برنامه ریزی بهره وری کار



## ورودی به دوره کاردان رشته اقتصاد کار و بهره‌وری

فارغ‌التحصیلان دیپلم رشته‌های تجربی و ریاضی در نظام قدیم و جدید و نیز فارغ‌التحصیلان دیپلم شاخه متوسط نظری و فنی و حرفه‌ای در صورت قبولی در کنکور سراسری می‌توانند به رشته مزبور وارد شوند.

### طول دوره و شکل آن

طول این دوره بطور معمول ۲ و حداکثر ۳ سال تحصیلی می‌باشد و کلیه دروس در چهارترم برنامه ریزی شده است. هر ترم آموزشی ۱۷ هفته و هر واحد درس نظری به مدت ۱۷ ساعت و هر واحد عملی ۳۴ ساعت و هر واحد کارورزی ۱۲۰ ساعت بر اساس نظام آموزشی علمی کاربردی خواهد بود.

### کاردانی اقتصاد کار و بهره‌وری:

تعداد واحد، ساعات و درصد دروس در پایه‌های مختلف

- تعداد کل واحدها: ۷۰ واحد درسی

جمع کل ساعات دروس: ۱۶۵۱ ساعت

جمع کل ساعات دروس نظری: ۹۱۸ ساعت ۵۵/۶٪

جمع کل ساعات دروس عملی: ۷۳۳ ساعت ۴۴/۴٪

جمع کل ساعات دروس عمومی و تعداد واحدها: ۲۰۴ ساعت ۱۲/۴٪ شامل ۱۱ واحد

جمع کل ساعات دروس پایه و اصلی و تعداد واحدها: ۷۳۱ ساعت ۴۴/۲٪ شامل ۳۷ واحد

جمع کل ساعات دروس تخصصی و تعداد واحدها: ۷۳۳ ساعت ۴۴/۴٪ شامل ۲۲ واحد



درصد سهم ساعات		تعداد واحد	نام دروس
استاندارد	برنامه		
۲۰-۱۵	۱۲/۴	۱۱	عمومی
۵۰-۴۰	۴۴/۲	۳۷	پایه و اصلی
۴۵-۳۰	۴۴/۴	۲۲	تخصصی
۴۵-۳۰	۵۵/۶		عملی
۷۰-۵۵	۴۴/۶		نظری

برنامه های درسی کاردانی اقتصاد کاربره وری

دروس عمومی \*

پیش نیاز درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس
	عملی	نظری	جمع		
	-	۳۲	۳۲	۲	معارف اسلامی (۱)
	-	۵۱	۵۱	۳	فارسی
	-	۳۲	۳۲	۲	اخلاق و تربیت اسلامی
	۳۲	-	۳۲	۱	تربیت بدنی (۱)
	-	-	۵۱	۳	زبان خارجی
	۳۲	۱۷۰	۲۰۲	۱۱	جمع



\*- برنامه های دروس عمومی براساس آخرین مصوبات شورای عالی برنامه ریزی اجرا خواهد شد.

برنامه های درسی کاردانی اقتصاد کاروبهره وری  
 دروس پایه اصلی

پیشنیاز یا زمان ارائه درس	ساعت			واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
		۶۸	۶۸	۴	ریاضیات عمومی (۱)	۶
ریاضیات عمومی		۶۸	۶۸	۴	آمار و احتمال	۷
ریاضیات عمومی	۳۲	۳۲	۶۸	۳	برنامه نویسی وبسته های کامپیوتر ۳	۸
		۵۱	۵۱	۳	اصول علم اقتصاد	۹
		۲۲	۲۲	۲	جغرافیای اقتصادی	۱۰
اصول علم اقتصاد		۶۸	۶۸	۴	اقتصاد خرد (۱)	۱۱
		۳۲	۳۲	۲	مبانی جامعه شناسی	۱۲
	۶۸	۱۷	۸۵	۳	قوانین و مقررات تامین اجتماعی	۱۳
		۵۱	۵۱	۳	اصول حسابداری	۱۴
اصول حسابداری	۳۲	۳۲	۶۸	۳	حسابداری شرکت ها	۱۵
		۵۱	۵۱	۳	حقوق کار و روابط صنعتی	۱۶
مبانی جامعه شناسی	۳۲	۳۲	۶۸	۳	جامعه شناسی کار و مشاغل	۱۷
	۱۷۰	۵۲۲	۷۲۱	۳۷	جمع	





برنامه های درسی کاردانی اقتصاد کاروبهره وری

دروس تخصصی

پیشنیاز یا زمان ارائه درس	ساعت			واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
اقتصاد خرد (۱)		۵۱	۵۱	۳	اقتصاد کار و نیروی انسانی	
	۵۱	۳۲	۸۵	۳	ارزیابی کار و زمان و آزمایشگاه	
	-	۵۱	۵۱	۳	کلیات و مفاهیم بهره وری	
کلیات و مفاهیم بهره وری	۶۸	۳۲	۱۰۲	۴	روشهای اندازه گیری و تحلیل بهره وری و کاربرد آن	
ارزیابی کار و زمان	۶۸	-	۶۸	۲	کارسنجی	
	۱۰۲	۳۲	۱۳۴	۵	ارزشیابی مشاغل و سیستم های	
					مزدی	
	۲۴۰	-	۲۴۰	۲	کارورزی	
	۵۲۹	۲۰۲	۷۳۳	۲۲	جمع	



عناوین تفصیلی دروس عمومی  
معارف اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با تفکر دینی و معارف اسلامی بشیوه برهانی - قرآنی و با استفاده از منابع وحی.

سرفصل درس: ..... (هفته ای دو ساعت در طول یک نیم سال تحصیلی)

مقدمه: نیاز انسان به مکتب یا انگیزه های گرایش دینی با اشاره به ضرورت تفکر در خداشناسی و مسائل دینی

(در ذیل این عنوان مسئله فطرت و عقل گنجانیده شود)

راههای خداشناسی:

- یکی از دوبرهان: «صدیقین»، «یا حرکت جوهری» به اقتضای کلاس و ذوق استاد

- نظم و هدفداری جهان

- فطرت و عرفان

تبیین مسئله توحید:

- یکتائی، علم، قدرت، حکمت، عدل، خالقیت، و حاکمیت خداوند

- بی نیازی خداوند

- توحید ذاتی، صفاتی، افعالی

- فاعلیت خداوند

آثار توحید:

- تاثیر توحید در ساختن فرد

- تاثیر توحید در ساختن جامعه

- توحید در دعوت انبیا

- انکار و شرک و علل آنها

- علل انکار

- علل شرک

- شبهات منکرین خدا و پاسخ آنها

- شبهات در مورد عدالت خدا و پاسخ آنها

- شبهات جبریون و پاسخ آنها (همراه با تبیین معنای جبر و اختیار، ذکر طرفداران هر یک از این

دو عقیده و معنای امر بین الامرین ...)

منابع درس:

منابع اصلی: سازمان سمع، کتابهای معارف اسلامی ۱ و ۲ کتاب منابع عقیدتی اسلامی

منابع فرعی: مجموعه جهان بینی استاد شهید مطهری، آثار استاد فقید علامه طباطبائی.



## فارسی

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: تکمیل آموزش زبان فارسی دوره دبیرستان در حدی که دانشجوی کارشناسی یا فارغ التحصیلان دوره کاردانی بتواند کتب فارسی مورد نیازین سطح رابی غلط بخواند و مطالب مورد نیاز در این سطح رابی غلط بنویسد.

سرفصل درس: درباره نویسندگی و ارزش و نقش نویسنده در جامعه

برای نویسندگی چه باید کرد

مشخصات یک نوشته خوب

مشخصات یک نویسنده خوب

نکته هائی در رسم الخط (شیوه املائی) فارسی

نشانه گذاری

یادداشت برداری در ضمن مطالعه

گزارش نویسی (موضوع گزارش، دریافت کننده گزارش، هدف از تهیه گزارش...)

خلاصه نویسی (شیوه های تلخیص)

شیوه تحقیق

الف: آشنائی با مراجع تحقیق

ب: نحوه استفاده از مراجع و مأخذ

مقاله نویسی (طرز نوشتن مقاله، انواع مقاله: ادبی، تاریخی، علمی، اجتماعی...)

داستان نویسی ( شیوه قصه پردازی، مقام ادبیات داستانی در جامعه، موضوع داستان و طرح

انواع آن)

منابع درس:

منبع اصلی: کتاب زبان و نگارش فارسی نوشته مولفان - ناشر: جهاد دانشگاهی

منبع فرعی: سایر کتابها مربوط به زبان و نگارش فارسی



## اخلاق و تربیت اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف این درس آشنائی دانشجویان با اصول تربیتی از دیدگاه اسلام می باشد تا پس از پایان این دوره علاوه بر اطلاع از اصول تربیتی اسلام تغییرات اساسی در رفتار و عادت خویش بعمل آورند.

سرفصل درس:

بخش اول: تربیت اسلامی

(هفته ای ۲ ساعت در طول یک نیم سال تحصیلی)

- انسان بعنوان فرد و جمع در تربیت اسلامی

- تقوی یک هدف اساسی تربیتی

- تعلیم حکمت

- پرورش روح عدالتخواهی

- تکامل انسان بعنوان یک هدف تربیتی

- دوستی با ملل اسلامی

- توسعه روابط ملل دیگر بر اساس عدالت

- پرورش نیروی تفکر

- پرورش روح اجتماعی

- روشهای تربیتی اسلام

- تلفیق علم و عمل

- سیره

- رشد عقلانی در تربیت اسلامی

- امر به معروف و نهی از منکر

- جهاد یک روش قاطع تربیتی

- پاداش و تنبیه



- روش پند و اندرز

بخش دوم: اخلاق اسلامی

(هفته ای یکساعت در طول یک نیم سال تحصیلی بعد از قسمت اول تدریس می شود)

دانشجویان دوره کاردانی این بخش را نمی گذارند.

- اخلاق اسلامی

- مبانی اخلاق در اسلام

- نیت در رفتار اخلاقی

- آزادی اراده در انسان

- فضائل اخلاقی در اسلام



امریه معروف ونهی از منکر، ایثار، صبر، تواضع، صدق، وفا، حلم، امانت، شجاعت، محبت،

توبه، حسن نیت، شکر منعم، حکمت، عدالت، رضا، توکل.

- رذائل اخلاقی در اسلام

غضب، حقد، حسد، بخل، کبر، غرور، عجب، حب جاه و مال، ریا، گناه، غیبت، تهمت.

- بحثی درباره خیر و شر

منابع اصلی:

۱- اخلاق اسلامی نوشته: محمد علی سادات. از انتشارات سمت

۲- تعلیم و تربیت اسلامی نوشته: دکتر علی شریعتمداری

منابع فرعی:

۱- روشهای تربیتی در اسلام نوشته محمد قطب، ترجمه محمد مهدی جعفری

۲- اسلام و تعلیم و تربیت، نوشته دکتر محمد باقر حجتی

توجه: تدریس دو قسمت ۱ و ۲ درس تربیت و اخلاق اسلامی بطور همزمان در طول یک نیم سال

تحصیلی مجاز نیست.

## تربیت بدنی



تعداد واحد: ۱

نوع درس: نظری - عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: اهداف درس تربیت بدنی (۱) بشرح زیر است:

- ۱- آشنا شدن دانشجویان با مفاهیم و اهداف تربیت بدنی و نقش و اثر آن در زندگی فردی و اجتماعی
- ۲- فراگرفتن شیوه های حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن بمنظور انجام وظایف فردی، اجتماعی و شرعی
- ۳- فراگرفتن اصول حرکات بدنی (عملی و نظری) بمنظور ایجاد تحرک و پویایی بیشتر در گذراندن اوقات فراغت و خود آزمائی در طول زندگی

سرفصل درس: (هفته ای یک ساعت در طول یک نیم سال تحصیل)

- ۱- درس تربیت بدنی طبیعتاً نظری است و دانشجویان در ضمن مشارکت در فعالیتهای حرکتی و ورزشی با مفاهیم زیر آشنا می شوند:
  - اصول و فلسفه تربیت بدنی از دیدگاه مکتب اهداف تربیت بدنی
  - اصول حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن
  - شناخت اوقات فراغت و نقش ورزش در این مورد
  - آشنائی با برنامه ها و فعالیت های تقویتی و ورزشی
  - اصول خود آزمائی جسمی و حرکتی

منابع درس:

منبع اصلی، کتاب تربیت بدنی، از انتشارات سمت



## زبان خارجی

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: کسب مهارت در خواندن و درک مفاهیم متون خارجی بمنظور آماده ساختن دانشجو برای فراگرفتن متون نیمه تخصصی

سرفصل دروس: مروری بر ساختارها و واژگان زبان در حد دوره دبیرستان، خواندن متون مختلف در سطح ۲۵۰۰ واژه متداول، تاکید بر مهارتهای یادگیری شامل:

الف: نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرة المعارف

ب: واژگان سازی

ج: نگارش روس مطالب

د: خلاصه نویسی

ه: متون مختلف سریع خوانی

منابع درس: کتاب زبان خارجی (۱) زیر نظر سازمان سمت در دست تهیه است.

تبصره: تازمان چاپ کتاب یادشده از کتب زیر استفاده شود.

1. English sentence structure

2. A basic course in Reading

## ریاضی عمومی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

مختصات دکارتی، مختصات قطبی، اعداد مختلط، جمع و ضرب و ریشه، نمایش هندسی اعداد مختلط، نمایش قطبی اعداد مختلط، تابع، جبر توابع، حد و قضایای مربوط، حد بینهایت و حد در بینهایت، حد چپ و راست، پیوستگی، مشتق، دستوره‌های مشتق‌گیری، تابع معکوس و مشتق آن، مشتق توابع مثلثاتی و توابع معکوس آنها، قضیه رل، قضیه میانگین، بسط تیلر، کاربردهای هندسی و فیزیکی مشتق، خمها، سرعت و شتاب در مختصات قطبی، کاربرد مشتق در تقریب ریشه‌های معادلات، تعریف انتگرال توابع پیوسته و قطعه‌قطعه پیوسته، قضایای اساسی حساب دیفرانسیل و انتگرال، تابع اولیه، روشهای تقریبی برآورد انتگرال، کاربرد انتگرال در محاسبه مساحت و حجم و طول منحنی و گشتاور و مرکز ثقل و کار... (در مختصات دکارتی و قطبی) لگاریتم و تابع نهائی و مشتق آنها، تابعهای هذلولوی، روشهای انتگرال‌گیری مانند تعویض متغیر و جزء به جزء و تجزیه کسرها، دنباله و سری به عنوان تابع، سری عددی و قضایای همگرایی سری توان و قضیه تیلر با باقیمانده و بدون باقیمانده.





## آمار و احتمال ۱



تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ریاضی عمومی

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

معرفی علم آمار و احتمال همراه با تاریخچه آنها، آمار توصیفی: تعریف داده ها و تنظیم و تلخیص آنها، جدولهای توافقی، نمونه گیری و نمونه خوب، نمونه گیری تصادفی ساده. برآورد: مفهوم برآورد خوب، برآورد میانگین و واریانس و انحراف معیار، توزیع نمونه ای  $X$   $S^2$  برآورد نسبت، فاصله اطمینان برای میانگین و واریانس.

احتمال: فضای احتمال، جبر پیشامدها، فضای احتمال گسسته و پیوسته، مروری بر روشهای شمارش، احتمال شرطی، قضیه بیز، استقلال پیشامدها، دنباله آزمایشهای برنولی، متغیرهای تصادفی (واریانس، گشتاورها و غیره)، توزیع دو جمله ای، توزیع نرمال (هنجار)، تقریب دو جمله ای ققضیه دو جمله ای قضیه حد مرکزی (بدون اثبات) و ارتباط احتمال و آمار.

## آشنائی با برنامه نویسی وبسته های کامپیوتری

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: ریاضیات (۱)

هدف: آشناساختن دانشجویان علوم اقتصادی به هنر برنامه نویسی به منظور بهره گیری از کامپیوتر در حل مسائلی که بصورت ریاضی فرموله شده است و چگونگی استفاده از برنامه های از پیش نوشته شده در حل مسائل مورد نظر.

سرفصل درس: نظری (۳۴ ساعت)

- ۱- مقدمه ای بر برنامه نویسی کامپیوتر به زبان فرتون\*
  - ۲- حروف، اعداد و نشانه های خاص
  - ۳- مقادیر ثابت (صحیح و اعشاری)
  - ۴- متغیرها (صحیح و اعشاری)
  - ۵- عبارات ریاضی
  - ۶- عملیات ریاضی
  - ۷- فرم عبارات ورودی (Input)
  - ۸- فرم عبارات خروجی (Output)
  - ۹- توابع استاندارد
  - ۱۰- حلقه های Do، دستور Goto و عبارات Continue
  - ۱۱- عبارت های شرطی (IF)
  - ۱۲- آرایش ها (Arrays)
  - ۱۳- مقدمه ای بر بسته های کامپیوتری
  - ۱۴- آشنائی با نحوه استفاده از چند بسته کامپیوتری بر حسب مورد از جمله Spss، Tsp عملی (۳۴ ساعت):
- انجام چند برنامه به کمک بسته های کامپیوتری  
اصول علم اقتصاد



تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با مبانی علم اقتصاد جهت تحلیل مسائل روزمره اقتصادی و نتیجه

---

\*- دانشکده های می توانند بر حسب مورد و نیاز هر شاخه، زبانهای دیگری چون بیسیک یا کوبال را جانشین کنند.

## اصول علم اقتصاد



تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با مبانی علم اقتصاد جهت تحلیل مسائل روزمره اقتصادی و نتیجه اجتماعی تصمیمات اقتصادی  
سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

تعریف علم اقتصاد: نظریه های مهم اقتصادی، قوانین اقتصادی، تحلیل های نظری، تحقیقات عملی، تحلیل های ماکرو (کل بینی اقتصادی) تحلیل های میکرو اقتصادی:

۱- عوامل تولید (منابع کار، سرمایه)

۲- تئوری ارزش و مکانیسم قیمتتها.

فصل اول: کلیات درباب ارزش

فصل دوم: تئوری قیمت در شرایط رقابت مطلق شامل بخشهای (تقاضا، عرضه، هزینه، تولید، تعیین قیمت در شرایط رقابت مطلق، تعیین قیمت در شرایط انحصار، رقابت انحصاری)

۳- پول و سیاستهای پولی و اعتباری

فصل اول: کلیات درپیدایش پول (مبادله کالا به کالا، پول فلزی، سیستم پول فلزی، پول کاغذی و تجربیات پولی جان لاو، پول بانکی، وظایف پول).

فصل دوم: نظریه های پولی (نظریه مقداری پول، بررسی نظریه مقداری پول در ایران).

فصل سوم: تورم (تعریف تورم، علل تورم، چاره تورم)

فصل چهارم: بانک مرکزی و سیاستهای پولی و اعتباری



## جغرافیای اقتصادی ایران

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت منابع طبیعی و ثروتی ایران و چگونگی توزیع آن در سطح مملکت، آگاهی از جمعیت و نیروهای فعال ایران برای بکارگیری آنان در فعالیت های مختلف (فعالیت های نوع اول، دوم و سوم)

چگونگی بهتر بهره بردن از منابع طبیعی و ثروتی و نیروی انسانی ایران در جهت پیشرفت اقتصاد کشور.

سرفصل درس

۱- قسمت اول

الف: نظراجمالی درباره مقتضیات طبیعی ایران

ب: بررسی جمعیت ایران از نظر جغرافیای اقتصادی

۲- جغرافیای طبیعی و منابع ثروتی ایران

الف: آب و خاک

ب: جنگل و مراتع

ج: صید و شکار

۳- تولیدات عمده کشاورزی و دامپروری ایران

الف: مسائل و تشکیلات کشاورزی و دامپروری ایران

ب: سیاست آینده کشاورزی ایران

ج: قطب های کشاورزی ایران

۴- جغرافیای تولیدات عمده صنعتی ایران

الف: صنایع استخراجی، معادن

ب: صنایع کارخانه ای

ج: صنایع دستی و روستایی

۵- ارتباطات و بازرگانی

الف: ارتباطات (راه، راه آهن، راه های آبی و هوایی)

ب: بازرگانی داخلی و خارجی ایران

## اقتصاد خرد (۱)



تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف از این درس آموزش تحلیلهای اقتصادی در سطح خرد و نیز ارائه چنین تحلیلهای در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی با الهام از جهان بینی این مکتب است. در تهیه فهرست مطالب این درس سعی شده است که یک ارتباط و پیوند منطقی میان تحلیلهای علمی اقتصادی و ارزشها و بینشهای مکتبی اسلام برقرار گردد.

سرفصل درس

مقدمه:

معرفی جهان بینی اسلامی: تعریف مکتب اقتصادی، تعریف علم اقتصاد، جهان بینی اسلامی و تاثیر آن بر رفتارهای اقتصادی، نمونه هائی از رفتارهای اقتصادی مومنان در قرآن و احادیث، هدفهای اقتصادی در یک جامعه اسلامی، معرفی اقتصاد به عنوان یکی از رشته های علوم اجتماعی، ارتباط اقتصاد با سایر علوم، نقش اقتصاددان در یک جامعه، تعریف اقتصاد خرد و اقتصاد کلان.

فصل اول: مسائل اقتصادی

منحنی امکانات تولید، طرح، سئوالات اساسی در علم اقتصاد

۱- چه کالاهائی تولید شود؟

۲- چگونه کالا تولید شود؟

۳- چگونه کالاهای تولید شده توزیع شود؟

استفاده از منحنی امکانات تولید برای پاسخ گویی به سئوالات اصلی یاد شده رهنمودهای اسلام در زمینه اولویت منافع جامعه بر منافع فرد و اهمیت خانواده در اسلام پیرامون پاسخ به سئوالات یاد شده.

فصل دوم:

حقوق اقتصادی (حق مالکیت) و جریان فعالیتهای اقتصادی در بخشهای عمومی و خصوصی جامعه، مالکیت در اسلام، اقسام مالکیت (عمومی و خصوصی)، حدود مالکیت



وضوابط حاکم بر استفاده از حقوق مالکیت، واحدهای اقتصادی (مصرف کننده و تولید کننده، حقیقی و حقوقی)، جریان فعالیتهای اقتصادی بین بخشهای عمومی و خصوصی، بازار و بیت المال و نقش آنها در ارتباط با سئوالات اساسی در علم اقتصاد.

#### فصل سوم: تقاضا و عرضه

تعریف تقاضا: منحنی تقاضای فرد برای یک کالا، ضوابط اسلام در انتخاب نوع کالا، عوامل موثر در تقاضا، انتقال منحنی تقاضا، تحریم اسراف و اتلاف در اسلام، انگیزه یک مسلمان برای تولید، تولید کالا و خدمات، تعریف عرضه، منحنی عرضه، عوامل موثر در عرضه، انتقال منحنی عرضه، تعریف بازار در اقتصاد سرمایه داری و در اسلام، تعادل در بازار، اختیارات خریداران و فروشندگان در فسخ معامله، انواع اختیارات به منظور حفظ سلامت بازار (غبین، شرط، رویت، تدلیس، مجلس)، نقش بازار در پاسخگویی به سئوالات اساسی.

#### فصل چهارم: مطلوبیت و منحنی های بی تفاوتی

تعریف کالا در نظام سرمایه داری و در اسلام: مفهوم مطلوبیت، رضایت خدا، مطلوبیت برای مومنین است، مطلوبیت کل و مطلوبیت نهائی، اصل نزولی بودن مطلوبیت نهائی در دو نظام سرمایه داری و اسلامی، منحنی بی تفاوتی، نرخ نهائی جانشینی، درآمد مصرف کننده و خط بودجه، تعادل مصرف کنند، ارتباط منحنی تقاضا و مطلوبیت.

#### فصل پنجم: سازمانهای تولیدی و شیوه های مختلف تولید

تعریف عمل صالح و خلق ارزش اقتصادی در اسلام: تعریف کار تولیدی و کار خدماتی در نظام سرمایه داری و اسلام، شیوه های گوناگون تولید با استفاده از عقود شرعی:

- ۱- مشارکت
- ۲- مزارعه
- ۳- مضاربه
- ۴- مساقات
- ۵- جعاله
- ۶- سایر شیوه های مجاز

#### فصل ششم: تابع تولید

تعریف تابع تولید، قانون بازده نزولی، منحنی های تولید کل، تولید متوسط و تولید نهائی، تکنولوژی و عوامل تولید، منحنی تولید یکسان و سطح تولید، ویژگیهای منحنی تولید یکسان.

#### فصل هفتم: هزینه

تعریف انواع هزینه، هزینه هادرطول زمان: کوتاه مدت و بلند مدت، منحنی هزینه های کل، متوسط و نهائی، منحنی هزینه های ثابت و متغییر، ارتباط هزینه نهائی با هزینه متوسط و هزینه متغییر متوسط، ارتباط هزینه با قانون بازده نزولی، رابطه هزینه با مقیاس تولید در بلند مدت،



نقطه سربه سر، ترکیب بهینه عوامل تولید.

#### فصل هشتم: بازار رقابت کامل

تعریف بازار، تعریف و مشخصات بازار رقابت کامل، تحلیل اقتصادی یک بنگاه تولیدی رقابتی، تعادل یک بنگاه تولیدی تحت شرایط رقابت کامل در کوتاه مدت و بلند مدت با هدف حداکثر رسانیدن سود (منحنی های درآمد نهائی، هزینه نهائی، هزینه متوسط و روابط آنها بایکدیگر، صنایع باهزینه های ثابت، فزاینده و کاهشنده)، تخصیص منابع در بازار رقابت کامل و در نظام اسلامی و مقایسه هدفهای این دو نظام (بحد اکثر رسانیدن سود و تعیین سقف سود) اصول و ضوابط حاکم بر بازار مسلمانان، وجود تشابه بازار رقابت کامل و بازار مسلمانان.

#### فصل نهم: بازار انحصاری

تعریف و مشخصات بازار انحصاری، علل پیدایش بازار انحصاری، منحنی های تقاضا و درآمد نهائی در بازار انحصاری، چگونگی تعیین قیمت تعادل و میزان تولید در بازار انحصاری (در کوتاه مدت و در بلند مدت)، مقایسه بازار رقابت کامل و بازار انحصاری، انحصار طبیعی (صنایع انحصاری دولتی)، نظریات اسلام در مورد بازارهای انحصاری.

#### فصل دهم: بازار رقابت انحصاری

تعریف و مشخصات بازار، تفاوت در محصول، تبلیغ و تفاوت در نام و نشان محصول، تعادل قیمت و تولید در یک بنگاه تحت شرایط رقابت انحصاری، رابطه اسراف، بازار رقابت انحصاری و تخصیص منابع در جامعه مسلمین

#### فصل یازدهم: بازار انحصار چند جانبه

تعریف و مشخصات بازار، عمل و عکس العمل در بازار چند جانبه، تبانی ضمنی تولید کنندگان در قیمت، کارتل قیمت گذار پیشرو و دنباله رو، انحصار چند جانبه با محصولات متفاوت، مقایسه انحصار چند جانبه و رقابت کامل.



نقطه سر به سر، ترکیب بهینه عوامل تولید.

#### فصل هشتم: بازار رقابت کامل

تعریف بازار، تعریف و مشخصات بازار رقابت کامل، تحلیل اقتصادی یک بنگاه تولیدی رقابتی، تعادل یک بنگاه تولیدی تحت شرایط رقابت کامل در کوتاه مدت و بلند مدت با هدف حداکثر رسانیدن سود (منحنی های درآمد نهائی، هزینه نهائی، هزینه متوسط و روابط آنها بایکدیگر، صنایع باهزینه های ثابت، فزاینده و کاهشنده)، تخصیص منابع در بازار رقابت کامل و در نظام اسلامی و مقایسه هدفهای این دو نظام (بحد اکثر رسانیدن سود و تعیین سقف سود) اصول و ضوابط حاکم بر بازار مسلمانان، وجود تشابه بازار رقابت کامل و بازار مسلمانان.

#### فصل نهم: بازار انحصاری

تعریف و مشخصات بازار انحصاری، علل پیدایش بازار انحصاری، منحنی های تقاضا و درآمد نهائی در بازار انحصاری، چگونگی تعیین قیمت تعادل و میزان تولید در بازار انحصاری (در کوتاه مدت و در بلند مدت)، مقایسه بازار رقابت کامل و بازار انحصاری، انحصار طبیعی (صنایع انحصاری دولتی)، نظریات اسلام در مورد بازارهای انحصاری.

#### فصل دهم: بازار رقابت انحصاری

تعریف و مشخصات بازار، تفاوت در محصول، تبلیغ و تفاوت در نام و نشان محصول، تعادل قیمت و تولید در یک بنگاه تحت شرایط رقابت انحصاری، رابطه اسراف، بازار رقابت انحصاری و تخصیص منابع در جامعه مسلمین

#### فصل یازدهم: بازار انحصار چند جانبه

تعریف و مشخصات بازار، عمل و عکس العمل در بازار چند جانبه، تبانی ضمنی تولید کنندگان در قیمت، کارتل قیمت گذار پیشرو و دنباله رو، انحصار چند جانبه با محصولات متفاوت، مقایسه انحصار چند جانبه و رقابت کامل.



## مبانی جامعه‌شناسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشناساختن دانشجویان با کلیات جامعه‌شناسی و مفاهیم اساسی آن و ارتباط جامعه‌شناسی با سایر رشته‌های نزدیک  
سرفصل درس: (۳۴ ساعت)

- ۱- تعاریف مختلف جامعه‌شناسی، تفکر و تعمیق در مورد یک تعریف درست از جامعه‌شناسی
- ۲- روشهای معمول در تحقیقات جامعه‌شناسی
- ۳- جایگاه جامعه‌شناسی در علوم انسانی، دانش اجتماعی دنیای امروز و شعب آن، کاربرد و ضرورت جامعه‌شناسی در ایران
- ۴- تاریخچه پیدایش علوم اجتماعی در کشورهای اسلامی و مغرب زمین
- ۵- فرد و جامعه: تعریف جامعه، مکتب اصالت فرد، مکتب اصالت جمع، نظریات پدیدارشناسی، انتقادات وارده بر این مقولات، دیدگاه اسلام در مورد فرد و جامعه
- ۶- قدر و منزلت اجتماعی
- ۷- سازمانهای اجتماعی
- ۸- نهادهای اجتماعی
- ۹- مختصری در زمینه ساخت جامعه ایران (شهر و روستا و عشایر)
- ۱۰- انواع جوامع (سرمایه‌داری و سوسیالیسم و جامعه توسعه نیافته)



عنوان درس: قوانین و مقررات تامین اجتماعی

تعداد واحد ۳ (۲+۱)

نوع واحد: نظری، عملی

هدف:

آشنائی دانشجویان با مقررات قانون تامین اجتماعی به منظور کسب توانائی لازم برای راهنمائی کارگران و کارفرمایان در زمینه مسائل تامین اجتماعی در ایران.

سرفصل درس: واحد نظری (۱۷ ساعت)

پیشینه و سیر تحول:

تعاریف و کلیات:

ارکان و تشکیلات سازمان تامین اجتماعی:

منابع درآمد سازمان، مآخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن

حوادث، بیماری، بارداری

ازکارافتادگی:

ازکارافتادگی کلی، ازکارافتادگی جزئی، غرامت نقص مقطوع

بازنشستگی:

بازنشستگی، بازنشستگی در مناطق بد آب و هوا، بازنشستگی کارگرانی که بکارهای سخت

وزیان آور اشتغال دارند، میزان مستمریها و هزینه زندگی.

تخلفات و ضمانت اجرای آنها

مقررات خودکفا

مستمریها و حداقل مزد، مستمریها، کمکها و مالیات، سوابق پس پرداخت حق بیمه و تعهدات

سازمان

واحد عملی: قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی: (۶۸ ساعت)

مراجعه به سازمانهای مرتبط با اجرای قوانین و مقررات تامین اجتماعی (سازمان تامین

اجتماعی - شعب - دبیرخانه شورای عالی تامین اجتماعی) و بررسی قوانین و مقررات و نحوه

اجرای آنها و سایر سببهای حدودی در واحدهای تولیدی مختلف با نظر استاد راهنما.

منابع و مآخذ

قانون کار ایران

قانون تامین اجتماعی

سازمان و تشکیلات سازمان تامین اجتماعی



منابع و ماخذ  
قانون کارایران  
قانون تامین اجتماعی  
سازمان و تشکیلات سازمان تامین اجتماعی





## اصول حسابداری (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف از این درس آشنائی دانشجو با حسابداری دوطرفه و مفاهیم بدهکار و بستانکار در حسابداری و چگونگی ثبت معاملات در دفاتر روزنامه عمومی و کل با استفاده از این مفاهیم می باشد. دانشجویان ضمن این درس با ترازنامه و حساب عملکرد و سود و زیان آشنا شده و طرز تهیه آنها را با استفاده از اطلاعات اصلاح شده می آموزند.

سرفصل درس

۱- کلیات

الف: تعریف، ماهیت و موارد استفاده از سیستم حسابداری

ب: طبقاتی که از نتایج حاصله از حسابداری استفاده می کنند

ج: مباحث تخصصی حسابداری و تعریف کلیات هر بحث

۲- آشنائی با ترازنامه و صورت حساب سرمایه

الف: ترازنامه و قسمتهای اصلی آن

ب: معادله اصلی حسابداری

ج: تاثیر معاملات بر ترازنامه

د: تعریف صورت حساب سرمایه و اقلام تشکیل دهنده آن

۳- آشنائی با صورت سود و زیان

الف: تعریف و قسمتهای اصلی صورت سود و زیان

ب: شکل صورت سود و زیان

ج: رابطه صورت سود و زیان با ترازنامه

۴- ثبت فعالیت های مالی در دفاتر

الف: دفترداری دوطرفه

ب: نحوه استفاده از حساب برای ثبت معاملات

ج: قاعده کلی بدهکار، بستانکار شدن حسابها



د: تراز آزمایشی

۵- دفاتر روزنامه و کار

الف: نحوه ثبت معاملات در دفتر روزنامه عمومی

ب: انواع مختلف دفاتر روزنامه

ج: اشکال مختلف دفتر کل

د: انتقال ثبت روزنامه به دفتر کل

ه: تراز آزمایشی چهارستونی

۶- حسابداری خرید و فروش کالا

الف: روش نگاهداری «حساب کالا»

ب: حسابهای جداگانه برای خرید و فروش

ج: حساب عملکرد و تعیین سود (زیان) ناویژه

د: انواع تحقیقات

۷- اصلاح حسابها در پایان دوره مالی

الف: انواع مهم اصلاحات پایان دوره مالی

ب: چگونگی ثبت اصلاحات زیر:

پیش پرداختها

هزینه های معوق

موجودی کالا

ج: تراز آزمایشی اصلاح شده

۸- کاربرگ

الف: لزوم استفاده از کاربرگ

ب: چگونگی تهیه و تنظیم کاربرگ

۹- طبقه بندی اقلام ترازنامه و سود و زیان

الف: دارائیهای جاری

ب: دارائیهای ثابت

ج: دارائیهای مشهود

۱۰- بستن حسابها در پایان دوره مالی

الف : حسابهای دائمی و حسابهای موقتی

ب : نحوه بستن حسابها

ج : تراز اختتامیه

۱۱- اشتباهات و نحوه صحیح آنها

الف : یافتن اشتباهات

ب : نحوه اصلاح اشتباهات

۱۲- ترازنامه و صورت سود و زیان مقایسه ای





## حسابداری شرکتها

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول حسابداری

هدف: هدف این درس آموزش مسائل مخصوص شرکتهای سهامی ونحوه تهیه وتنظیم حسابهای این شرکتها درایران است. دانشجویان باکمک آموخته های خود ضمن دروس اصول حسابداری ومطالب مطروحه دراین درس قادر خواهند بود تا حسابهای نهائی یک شرکت سهامی ربا در نظر گرفتن مقررات قانونی حاکم بر شرکتهای سهامی درایران تهیه وتنظیم نمایند. لازم به تاکید است که نکات کاملاً تخصصی وپیشرفته مربوط به تنظیم حسابها دراین درس مورد بحث نخواهد بود.

سرفصل درس:

### ۱- کلیات

- الف: تعریف وصفات مشخصه شرکت سهامی وتفاوتهای اصلی با سایر شرکتهای
- ب: خصائص عمده شرکت سهامی عام و شرکت سهامی خاص
- ج: خلاصه از نحوه تشکیل شرکت سهامی، اساسنامه و شرکت نامه و آثار آنها
- د: انواع مجامع عمومی واختیارات هریک در رابطه بامسائل مالی وحسابهای شرکت
- ه: وظائف مدیران وبازرسان در رابطه بامور مالی وحسابهای شرکت

### ۲- سرمایه

الف: تعریف سهم و خصوصیات اصلی آن، نحوه پرداخت بهای سهام، چگونگی مطالبه تعهد صاحبان سهم

- ب: سهام بانام وسهام بی نام، شرایط انتشار و چگونگی تبدیل به یکدیگر
- ج: سرمایه نقدی وسرمایه غیر نقدی ونحوه تقویم
- د: سهام عادی وسهام ممتاز، آثار و خصوصیات
- ه: افزایش سرمایه، طرق مختلف افزایش سرمایه وحسابهای مربوطه
- و: صرف سهام ومقررات مربوطه
- ز: کاهش سرمایه، اختیاری واجباری



## ۲- اوراق قرضه

- الف: تعریف و خصوصیات اوراق قرضه و حسابهای مربوطه
  - ب: اوراق قرضه قابل تبدیل و قابل تعویض
  - ج: پرداخت بدهی موضوع اوراق قرضه
  - د: طرق مختلف تامین وجوه لازم برای باز پرداخت اوراق قرضه
- ### ۴- حسابهای شرکت

الف: سال مالی و صورتحسابهای نهائی (حسابهای تولید، عملکرد، سودوزیان و تقسیم سودوزیان و ترازنامه)، طی کلی

- ب: ثبات رویه در تهیه حسابهای نهائی، نحوه عمل و طرز نشان دادن
  - ج: مقررات مربوط به استهلاك دارائیهای ثابت، هزینه ثابت و تاسیس هزینه افزایش سرمایه
  - د: سود خالص و سود قابل تقسیم
  - ه: اندوخته قانونی و سایر اندوخته ها
  - و: ذخیره کاهش ارزش دارائیها و سایر ذخائر
  - ز: مقررات مربوط به پاداش هیئت مدیره
  - ح: مالیات بر درآمد شرکتهای سهامی، نحوه ثبت در حسابها
  - خ: سود تقسیم شده، حسابها و مهلت پرداخت
- ### ۵- انحلال

- الف: موارد انحلال شرکتهای سهامی، انحلال اجباری و انحلال اختیاری
  - ب: مقررات قانونی مربوط به حسابهای شرکت در دوران تصفیه
  - ج: نحوه نگهداری حسابها در دوران تصفیه و طریق بستن دفاتر در خاتمه تصفیه
- ### ۶- سایر مطالب

الف: اصول و موازین عمره حسابداری و نحوه کاربرد آنها در تهیه حسابهای شرکتهای سهامی

- ب: تعریف و خصوصیات شرکت تابع و وابسته
- ج: سرمایه گذاری شرکتهای سهامی در سهام شرکتهای دیگر و نحوه ثبت حسابهای مربوطه و محاسبه ارزش سرمایه گذاری





## حقوق کارور و روابط صنعتی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف: آگاهی دانشجویان حقوق از مقررات کار که تنظیم کننده روابط بین کارگران و کارفرمایان کشوری باشد و اطلاع از مبانی و تفسیر این مقررات به منظور خدمت در قسمتهای کشور می باشد و اطلاع از مبانی و تفسیر این مقررات به منظور خدمت در قسمتهای وزارت کار یا به عنوان قاضی در هیئت های رسیدگی کننده به اختلافات کارگر و کارفرما.

سرفصل درس:

- ۱- بررسی تحول روابط کار قبل از انقلاب صنعتی (به اختصار) و پس از آن با تفصیل بیشتر و مطالعه علل وضع قوانین کار
- ۲- دیدگاه مکاتب مختلف درباره کار به اختصار
- ۳- کار و ارزش آن از نظر حقوق اسلامی (انواع کار و احکام آن، حقوق و اعتبارات کارگر)
- ۴- تعریف و مشخصات حقوق کار
- ۵- منابع حقوق کار
- ۶- قرارداد کار (تحول تاریخی و نقش فعلی آن، وجوه تمایز آن از مسیر قراردادهای، شرایط اساسی انعقاد آن، بطلان، تجدید نظر و تعلیق آن، انحلال قرارداد کار و مسائل مربوط به اخراج کارگر)
- ۷- تعهدات کارگر
- ۸- ساعات کار و تعطیلات و مرخصی سالیانه
- ۹- شرایط کار زنان
- ۱۰- شرایط کار نوجوانان
- ۱۱- مزد (مفهوم آن، روشهای تعیین مزد و عوامل موثر در آن، طبقه بندی مشاغل به نظام حقوقی مزد)
- ۱۲- اختیارات و تکالیف کارفرما (از جمله موارد مسئولیت کیفری کارفرما)
- ۱۳- بهداشت کارگاه و حفاظت فنی کارگران
- ۱۴- بازرسی کار و نقش وزارت کار



۱۵- مراجع رسیدگی به اختلافات بین کارگر و کارفرما (شورای کارگاه، هیئت حل اختلاف، هیئت عالی حل اختلاف)

۱۶- تاریخچه و هدف از روابط صنعتی، عواملی که باعث تیره شدن روابط صنعتی می گردد، عواملی که به بهبود روابط صنعتی کمک می کند، روابط صنعتی بعنوان یک سیستم، کلیاتی درباره حقوق کار، کاروازش آن از نظر حقوق اسلام، منابع حقوق کار، منابع داخلی و منابع بین المللی، روابط فردی کار، قرارداد کار، شرایط اساسی انعقاد قرارداد کار، انحلال قرارداد کار، تعهدات کارگر، مزد و نقش آن در روابط صنعتی، تعریف مزد، آثار مزد، عوامل متشکله مزد، انواع مزد، تعیین حداقل مزد، هدف از تعیین حداقل مزد، ضوابط تعیین حداقل مزد، آثار تغییرات حداقل مزد، زمان و مکان و نحوه پرداخت مزد، عوامل موثر در تعیین مزد، مشخصات یک سیستم مناسب مزد، مزد طبقه بندی مشاغل، مزد و بهره وری، روشهای پرداخت مزد، روش مزد زمانی، روش کارمزدی، طرحهای تشویقی، سازمانهای کارگری و کارفرمایی، هدف از تشکیل سازمانهای کارگری، وظایف سازمانهای کارگری، انواع اتحادیه ها، مزایا و معایب اتحادیه های کارگری، علل عدم پیشرفت و توسعه اتحادیه های کارگری، پیشنهادهایی برای موفقیت اتحادیه های کارگری، مقایسه وضع سازمانهای کارگری و چند کشور. ایران، انگلستان، فرانسه، آمریکا، شوروی، هند، سازمانهای بین المللی کارگری، سازمانهای کارفرمایی، سازمان بین المللی کار، وظایف، ساخت سازمانی، نحوه تصویب بودجه و نحوه همکاریهای سازمان بین المللی کار، ایران و سازمان بین المللی کار، محدودیتهای سازمان بین المللی کار، اختلافات ناشی از روابط صنعتی، آثار و انواع اختلافات، اختلافات انفرادی و دسته جمعی، ترکیب مراجع حل اختلاف در ایران، مرحله سازش شورای کارگاه، هیئت حل اختلاف، هیئت عالی حل اختلاف، شورای عالی کار و ارتباط آن با حل اختلافات ناشی از کار، پیمانهای دسته جمعی کار، هدف، تعریف شرایط انعقاد، محتوی، موانع موجود در راه انعقاد دسته جمعی کار، اعتصاب و آثار آن، تعطیل کارگاه و آثار آن، ایمنی و حفاظت در صنعت، بازرسی کار، آموزش در صنعت، روشهای آموزشی، دموکراسی صنعتی، مزایای مشارکت در مدیریت، انواع مشارکت، مقایسه نحوه مشارکت در چند کشور.

## جامعه‌شناسی کار و مشاغل



تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: مبانی جامعه‌شناسی

هدف: کار یک زمینه وسیع برای تحقیقات اجتماعی و اقتصادی است و در عین حال بامسئله آنان بطور کلی سروکار دارد هدف این درس آشناساختن دانشجویان با زمینه‌هایی است که فعالیت و اشتغال انسان را در جامعه بطور کلی در بر می‌گیرد.

سرفصل دروس: دو واحد نظری (۲۴ ساعت)، یک واحد عملی (۲۴ ساعت)

مقدمه ای درباره فعالیت‌های انسان و اهمیت آن در عصر جدید، تاریخچه مختصری از چگونگی بوجود آمدن جامعه‌شناسی کار و مشاغل

۱- موضوع و روش

جامعه‌شناسی کار، تعاریف مختلف کار (خلق منفعت، ایجاد تغییر در طبیعت، ایجاد کار در ماهیت انسان)، ارزش و اهمیت کار در جوامع مختلف، مسئله بی‌توجهی به کارهای یدی، کار و عمل، استثمار و آز خود بیگانگی به مناسبت موقعیتهای کار، کار و فراغت، ارزش و اهمیت کار در اسلام، اهداف کار در اسلام.

۲- نظرگاه‌های مختلف در مورد کار:

جنبه‌های فنی، جنبه‌های فیزیولوژی، جنبه‌های روانشناسی، جنبه‌های اجتماعی، جنبه‌های اقتصادی

۳- رابطه کار و نیازها:

نیازهای اساسی، نیازهای فرعی، تاثیر نیازهای تصنعی در پیشرفت کار، مسئله سیاهکاری و دوکاری، تاثیرات اتوماسیون.

۴- کار و غیرکار:

نقش گروه کار در پرورش شخصیت، کار و تقید، تغییر به مناسبت کار، کار و دموکراسی

۵- جامعه‌شناسی کار:

علم به روابط محیط کار، جامعه‌شناسی کار، جامعه‌شناسی سازمانی، جامعه‌شناسی

اداری.

۶- روشهای کار و تحقیق در جامعه شناسی کار و شغل:

و رابطه آن با سایر زیرشاخه های علوم اجتماعی و انسانی (روانشناسی اجتماعی،  
روانشناسی صنعتی، جامعه شناسی صنعتی)

۷- جمعیت فعال و تئوری اشتغال:

جمعیت فعال، شاغل و غیر شاغل، فعال و غیر فعال، مولد و غیر مولد، تئوری اشتغال،  
ساختمان شغلی و طرز توزیع شاغلین، بیکاری و کم کاری.

۸- راهنمایی پرورش شغلی:

آموزش فنی و حرفه ای، نیاز به تخصص در کار و شغل

۹- مسائل جامعه شناسی کار در ایران:

(جامعه اسلامی ایران و مسئله کار و اشتغال، بررسی قانون اساسی).



## اقتصاد کار و نیروی انسانی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف: کار عبنوان یکی از عوامل عمده تولید در رشد و توسعه اقتصادی مورد مطالعه قرار می گیرد. اقتصاد کار، تئوریهای مربوط به بازار کار، چگونگی تعیین دستمزدها و رابطه آن با سطح عمومی قیمتها، تورم، بیکاری، ترکیب و توزیع دستمزدها چگونگی افزایش کیفیت کار از طریق سرمایه گذاری روی منابع انسانی، مسائل دسته جمعی کارگران، و روابط کاری رامورد بحث قرار می دهد. هدف از این درس آشنا نمودن دانشجویان با این مطالب و افزایش قدرت تجزیه و تحلیل آنان در برخورد با مسائل اقتصادی فوق الذکر می باشد.

سرفصل درس:

۱- مقدمه:

مسائل و دامنه اقتصاد کار

اهمیت و لزوم برنامه ریزی برای رشد و توسعه نیروی انسانی

۲- عرضه کار:

ساختمان جمعیت و رشد و توسعه اقتصادی

جمعیت فعال و شاغل (کم کاری و بیکاری)

نرخ مشارکت افراد در نیروی کار

تئوری تخصیص وقت (انتخاب بین کار و استراحت)

منحنی عرضه کار از نقطه نظر یک بنگاه تولیدی، یک صنعت، و عرضه کل اضافه کاری و تعدد

مشاغل

۳- تقاضای کار

ماهیت تقاضا برای کار

منحنی تقاضای کار از نقطه نظر یک بنگاه تولیدی، یک صنعت، و تقاضای کار

تقاضای کار بعنوان تقاضای مشتق

تحرك نیروی کار و مهاجرت

عوامل تعیین کننده خصوصیات، و نقش تحرك نیروی کار



#### ۴- افزایش کیفیت نیروی کار، سرمایه گذاری روی منابع انسانی

اندازه گیری کیفیت کار

سرمایه گذاری مستقیم روی تعلیمات آموزشی

سرمایه گذاری روی آموزش حین خدمت

بازده فردی و اجتماعی آموزش

تئوری تصمیم گیری نسبت به سرمایه گذاری روی تحصیلات عالی

سرمایه گذاری دولت و خانواده در تحصیلات عالی

#### ۵- تعیین نرخ دستمزد (تئوری مزد و بازار کار)

مفهوم و اندازه گیری دستمزد

تئوری بهره وری نهائی دستمزدها در بازار رقابت کامل

استثمار کارگر

تفاوت در دستمزد

تفاوت در مهارت و شغل

تئوریهای مربوط به تفاوت در سطح دستمزدها در مناطق مختلف

سایر عوامل موثر در تفاوت دستمزد

#### ۶- بیکاری (تقلیل و کنترل بیکاری)

انواع بیکاری و موجبات آنها

نظریه اقتصاددانان کلاسیک و کینز نسبت به انتقال

مزد حقیقی، توهم پولی و عدم تعادل در سطح اشتغال

تئوریهای مربوط به بیکاری بر اثر عدم کفایت تقاضا و تغییر در ساخت اقتصادی

#### ۷- سطح عمومی دستمزدها، قیمت ها، و بیکاری

تعریف تورم و اندازه گیری آن

انواع تورم و آثار آنها

مسائل مربوط به قیمت و دستمزد

رابطه تورم و بیکاری

منحنی فیلیپس و نظریات مربوط به آن

مدل تورمی لیپسی



کنترل تورم و تقلیل بیکاری

۸- کار و حقوق کارگر از نظر اسلام

کار از نظر قرآن و سنت

اقسام کار

رابطه کارگر و کارفرما

مضاربه، اجاره، جماله، مساقات

حقوق کارگر و کارفرما از نظر اسلام، قانون کار

تشکیلات کارگری و کارفرمایی، سندیکا و اتحادیه

بیمه های اجتماعی، تعاون و تضامن اجتماعی

۹- نابرابری درآمدها و فقر: یک مساله خاص اجتماعی، اقتصادی

ترکیب و توزیع درآمدها، معیارهای اندازه گیری

عوامل تعیین کننده توزیع درآمد، تئوریهای توزیع

روند نابرابری درآمد خانوار

تعریف فقر

فقر از نظر اسلام

نقش رشد اقتصادی در کاهش فقر

ارزیابی برنامه های مبارزه با فقر در کشورهای صنعتی

استراتژی مبارزه با فقر در اسلام



## ارزیابی کاروزمان



تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز:

سرفصل دروس: ۳ واحد نظری (۸۵ ساعت)

مختصری از تاریخچه ارزیابی کاروزمان، کارآئی تولیدی و طریقه افزایش آن (تعریف کارآئی و نقش آن در بالا بردن سطح زندگی، نقش منابع تولید در کارآئی تولیدی، اسکلت بندی زمان انجام کار و طریقه کنترل آن در جهت افزایش کارآئی تولیدی، مطالعه کار و نقش آن در افزایش کارآئی تولیدی، نقش موثر فاکتورهای انسانی در مطالعه کار، شرایط کار و نقش آن در افزایش کارآئی تولیدی)، تئوری و موارد استفاده ارزیابی کاروزمان در طرح عملیات، محل کار، ابزار و وسائل و سرویس ها، مطالعه روشهای از قبیل متدحل مسئله، درجه کاربرد ارزیابی کاروزمان در واحدهای تولیدی، تجزیه و تحلیل اجزاء عملیات، تجزیه و تحلیل عملیات و استفاده از مناسب ترین وسائل و تجهیزات، بستگی انسان و ماشین در کار، مطالعه حرکات و اصول حرکات دست و موارد استفاده آن طراحی میز کار، تجزیه و تحلیل روشهای اندازه گیری کار، اندازه گیری کار بوسیله اطلاعات استاندارد.

واحد عملی آزمایشگاه: (۵۱ ساعت) آشنایی با وسائل مورد لزوم در اندازه گیری کاروزمان زمان سنجی بوسیله ساعتهای متوقف شونده (کرونومتر)، سرعت انجام کاریکاریهای مجاز و غیر مجاز در کار، زمان سنجی بوسیله نظیر MTM روش نمونه برداری از کار و طریقه اندازه گیری کار با آن انجام چند آزمایش در آزمایشگاه.





## کلیات و مفاهیم بهره‌وری

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با مفاهیم و کلیات بهره‌وری و تاثیر آن بر سایر عوامل اقتصادی و اجتماعی

- ۱- تعاریف بهره‌وری و اهمیت آن در ارتقاء سطح زندگی
- ۲- تاریخچه نظریات مربوط به بهره‌وری در مکاتب مختلف
- ۳- بسط مفاهیم جدید بهره‌وری با توجه به رویکردهای اقتصادی، اجتماعی در مورد آن در مقایسه با مفاهیم کلاسیک مانند کارایی، بهره‌وری در سطح مختلف، در سطح شرکت، در سطح صنعت و بخش اقتصادی و در سطح ملی
- ۴- برخورد گروه‌های مختلف اجتماعی با بهره‌وری
- ۵- دام بهره‌وری پائین، اثر بهره‌وری پایین بر سایر عوامل اقتصادی، رابطه بین بهره‌وری، قیمت، تورم، مزد واقعی، ارزش پول، تراز پرداخت‌های بازرگانی و...
- ۶- عوامل موثر بر بهره‌وری: عوامل خارجی، عوامل داخلی
- ۷- بهره‌وری و کیفیت زندگی کاری
- ۸- اثر افزایش بهره‌وری در رشد اقتصادی، بهره‌وری به عنوان عامل رشد اقتصادی پایدار
- ۹- بررسی روند بهره‌وری و رشد اقتصادی در دوره‌های مختلف در کشورها
- ۱۰- نقش نیروی انسانی در بهره‌وری
- ۱۱- تاثیر الگوهای مختلف مدیریت و بهره‌وری
- ۱۲- راهبردهای بهبود بهره‌وری
- ۱۳- چگونگی ایجاد فرهنگ بهره‌وری در جامعه
- ۱۴- آشنایی با سازمان‌های منطقه‌ای و ملی بهره‌وری

منابع و ماخذ:

- بهره‌وری کار، تقی هنرور شجاعی، موسسه کار و تامین اجتماعی

- بهره‌وری یعنی رفاه و آبادانی B.N.BHATT asale

- سازمان بهره‌وری آسیا A.P.U



## روشهای اندازه گیری و تحلیل بهره وری و کاربرد آن

تعداد واحد: ۲ واحد نظری + ۲ واحد عملی

هدف: آشنایی دانشجویان با روشهای مختلف اندازه گیری و تجزیه و تحلیل بهره وری و کاربرد آن  
سرفصل دروس: واحد نظری (۳۴ ساعت)

۱- تعاریف مربوط به بهره وری، بهره وری جزئی، بهره وری کل عوامل تولید، بهره وری نهایی

۲- روشهای اندازه گیری بهره وری:

- روش فیزیکی

- روش ارزش

- روش ارزش افزوده

۳- اندازه گیر بهره وری در سطوح مختلف (یک واحد، یک صفت، یک بخش و کل اقتصاد)

۴- روشهای تجزیه و تحلیل های مالی و فنی بهره وری (روشهای کوروساوا، دالر، گلد)

۵- مشکلات فنی و سازمانی اندازه گیری بهره وری

۶- آشنایی با آئیننامه ضوابط و دستورالعملهای تهیه قراردادهای پاداش افزایش تولید وزارت کار و امور اجتماعی

۷- اهمیت اندازه گیری و تحصیل بهره وری در صنعت و فعالیتهای

۸- چگونگی مقایسه نسبتهای بهره وری، مقایسه با گذشته شرکت، مقایسه با شرکتهای دیگر و مقایسه بایک هدف)

۹- آشنایی با فنون بهبود بهره وری و روشهای فنی و روشهای انسانی و رفتاری)

روشهای فنی شامل: کارسنجی، تجزیه و تحلیل پارتو، تخصیص هزینه بهره وری، تجزیه و تحلیل سود، فایده، روش تولید به موقع، ساده سازی کار

روشهای رفتاری شامل: بالندگی سازمانی (OD)، تجزیه و تحلیل نیروهای میدانی

(Force Field Analysis) سیستم پیشنهادها (Suggestisn System) روش گروه اسمی (Nominal Group Technique)

واحد عملی: (۶۸ ساعت)

انتخاب یک واحد متوسط و یا بزرگ و یا یک صنعت و انجام محاسبات بهره وری در مقایسه قابل قبول، تجزیه و تحلیل های بهره وری در یک واحد و در صورت لزوم ارائه پیشنهادات و یا کار عملی در اداره کل بهره وری و مزد وزارت کار و امور اجتماعی.



## کارسنجی

تعداد واحد: ۲ واحد عملی

پیشنیاز: کارو زمان

هدف: آشنایی عملی دانشجویان بانحوه محاسبه زمانها و هزینه های زمان کار، طراحی روشهای بهینه کار و بهسازی روشها در سازمانها و واحدهای تولیدی و صنعتی  
سرفصل دروس ۶۸ ساعت:

انتخاب یک واحد صنعتی بزرگ یا متوسط و انجام کارسنجی آن که شامل تمام مراحل کار باشد. این مطالعه باید مساوی نتیجه گیری در مورد روشهای کار و زمان و هزینه های کار باشد و در صورت لزوم پیشنهادات عملی صورت گیرد.



نام درس: ارزشیابی مشاغل و سیستم های مزدی

تعداد واحد: ۵

واحد نظری: ۲ واحد

واحد عملی: ۳ واحد

هدف: آشناساختن دانشجویان با روشهای صحیح پرداخت مزد، عادلانه و منطقی کردن ساختار مزدی و انتخاب مناسب سیستم پرداخت مزد در واحدها (سازمانها).

سرفصل دروس: واحد نظری (۳۴ ساعت)

بررسی نظریه های حقوق و دستمزد در دور آنها و مکاتب مختلف بررسی خرد و کلان

- تعریف مفاهیم ساختار مزدی، سیستم مزدی و سطح پرداخت

- فواید ارزشیابی مشاغل و اهمیت ویژه آن در منطقی کردن ساختار مزدی

- تجزیه و تحلیل شغل، تهیه شرح شغل و فواید آن

- روشهای جمع آوری اطلاعات شغل (روشهای پرسشنامه، مشاهده مصاحبه و بررسی اسناد و مدارک)

- تهیه و تنظیم شناسنامه شغل

- معیارها و ضوابط تعیین مزد (قدرت پراخت، هزینه زندگی، کارآیی، قوانین و مقررات دولتی، چانه زنی دسته جمعی)

- معیارها و ضوابط تعیین مزد (قدرت پرداخت، هزینه زندگی، کارآیی، قوانین و مقررات دولتی، چانه زنی دسته جمعی)

- تعریف اصطلاحات خاص طبقه بندی مشاغل

- روشهای ارزشیابی مشاغل (روش رده بندی، روش درجه بندی، روش مقایسه عوامل، روش امتیازی) معایب و محاسن هر یک از روشها

- تمدیدات و اصلاحات مربوط به حقوق و دستمزد، جاری نگهداشتن طرحهای طبقه بندی مشاغل، آشنایی با ضوابط و نظام استاندارد وزارت کار و امور اجتماعی

ارزشیابی کارکنان، روشهای مختلف ارزشیابی، آشنایی با نظام ارزشیابی کارکنان وزارت کار و امور اجتماعی، نحوه ترفیعات و اضافات مزدی ناشی از طرح طبقه بندی مشاغل و مقررات قانونی.

آشنایی با سیستم های مختلف مزدی (زمان مزدی، پرداخت بر مبنای نتایج کار) بر اساس



تقسیم بندی سازمان بین المللی کار، ارائه نمونه های عملی از طبقه بندی ارزشیابی مشاغل  
وسیستم های مزدی.

واحد عملی: (۱۰۲ ساعت)

انتخاب یک واحد متوسط یا بزرگ و بررسی سیستم و ساختار مزدی آن یا تهیه طرح طبقه بندی  
مشاغل و تدوین سیستم مزدی و یا انجام کار معادل ساعات مربوط در اداره کل بهره وری و مزد.  
منابع و ماخذ:

- ارزیابی مشاغل ، واکرموریس ، ترجمه دکتر فلاح تهرانی از انتشارات موسسه کار و تامین  
اجتماعی

- مقاله نامه و توصیه نامه های سازمان بین المللی کار

- تعیین حداقل مزد، جرالداستار (L.O.)

- استاندارد بین المللی طبقه بندی حرفه ها (از انتشارات وزارت کار و امور اجتماعی)



موضوع: کارورزی

تعداد واحد: ۲

سطح: کاردانی

هدف: کارآموزی در واحدهای مرتبط با موضوع بهره‌وری و اقتصاد کار بمنظور متناسب ساختن داشته‌های نظری دانشجویان با روشهای کاربردی.

- شناخت دانشجویان با وظایف و تشکیلات وزارت کار در ارتباط با مسائل مربوط به اقتصاد کار و بهره‌وری

- کاربرد مقررات مزد آئین نامه‌ها و دستورالعملها و رویه‌های مختلف

- شناخت مراحل تهیه گزارش مزد و صدور بخشنامه حداقل مزد توسط شورای عالی کار

- شناخت مقررات قانونی و دستورالعملها، ضوابط و روشهای محاسباتی مربوط به قرارداد پاداش افزایش تولید.

- شناخت و کاربرد اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل بهره‌وری تهیه شده توسط سازمانهایی که دارای تشکیلات بهره‌وری در سطح صنعت (در حد متناسب).

- شناخت و کاربرد مقررات و آئین نامه‌ها و دستورالعمل و رویه‌های موجود برای تهیه طرح طبقه‌بندی مشاغل در اداره کل طبقه‌بندی مشاغل وزارت کار و امور اجتماعی.

- وظایف و نحوه عملکرد ادارت کل اشتغال، نحوه تنظیم بازار کار، خط‌مشی‌های اشتغال، گزارشهای تهیه شده توسط واحدهای مزبور.

- انجام سایر اموری که در ارتباط با موضوع درس می‌باشد با تشخیص استاد راهنما.